

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1864

Vragen van de leden **Leijten** (SP) en **Omtzigt** (CDA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de uitspraak van het Europees Hof inzake transparantie van de triloogonderhandelingen* (ingezonden 5 april 2018).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 19 april 2018).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het arrest in de zaak *De Capitani vs Europees parlement* (T-540/15), waarin het verweer van het Europees parlement, de Europese Commissie en de Europese Raad verworpen werd en geoordeeld werd dat de vierkolomdocumenten in de trilooffase van de wetgeving openbaar gemaakt dienen te worden?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe geeft u gevolg aan het arrest in de zaak *De Capitani vs Europees parlement* (T-540/15)?

Antwoord 2

Zie het antwoord op vraag 10.

Vraag 3, 4

Welke overleg heeft er plaatsgevonden in de Europese Raad om aan deze uitspraak tegemoet te komen?

Bent u bereid dit arrest gezamenlijk met het COSAC-paper «Opening up closed doors» te agenderen tijdens de Raadswerkgroep Informatie 26 april a.s.?²

Antwoord 3, 4

Zie het antwoord op vraag 11.

¹ Arrest van het Gerecht, zaak T-540/15 inzake *De Capitani vs Europees parlement*

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-823546>

Vraag 5

Hoe gaat u er voor zorgen dat deze documenten ook standaard openbaar gemaakt worden?

Antwoord 5

Bij ieder Raadsdocument wordt altijd de afweging gemaakt of een document openbaar kan zijn of de markering *Limité* moet dragen. Het principe «openbaar, tenzij» vormt de basis voor het beleid van de Raad. De uitzonderingsgronden uit de Eurowobverordening zijn leidend in de afweging of een document de markering mag dragen.

Het Gerecht bepaalt in deze uitspraak dat een beroep op de bescherming van het besluitvormingsproces, een van de uitzonderingen van de Eurowob (verordening 1049/2001), zeer beperkt mogelijk is. Het blijft daarmee voor de instellingen mogelijk om onder strenge voorwaarden een beroep te doen op deze weigeringsgrond. Nederland zet er op in dat deze afweging zorgvuldig gebeurt. Standaard openbaarmaking van de vierkolommendocumenten is op basis van de uitspraak van het Gerecht dus niet aan de orde.

Zoals in de kabinetsreactie op het COSAC-rapport is aangegeven zou wat Nederland betreft de *Limité*-markering, met inachtneming van het daarvoor geldende beoordelingskader, zo terughoudend mogelijk moeten worden toegepast en zo vroeg mogelijk opgeheven moeten worden. Verder dienen documenten, die onderdeel zijn van het wetgevingsproces, waar mogelijk actief openbaar gemaakt te worden. Nederland heeft de praktijk van de toepassing van de *Limité*-markering tijdens het Nederlandse voorzitterschap in Raadsverband aan de orde gesteld omdat deze als onduidelijk werd beschouwd. Een duidelijk afwegingskader voor de toepassing van de *Limité*-markering is ook een van de voorgestelde maatregelen uit het in maart 2015 op Nederlands initiatief tot stand gekomen non-paper over transparantie in de EU, waarbij Nederland samen met Denemarken, Estland, Finland, Slovenië en Zweden is opgetrokken. Vooralsnog is binnen de Raad gebleken dat er weinig ruimte bestaat om het afwegingskader te herzien. Het kabinet acht het van belang de aandacht op de hantering van het afwegingskader te blijven vestigen. Nederland zal hier bij het Raadssecretariaat, het huidige en inkomende voorzitterschappen opnieuw aandacht voor vragen.³

Vraag 6, 7, 8

Deelt u de mening met het Gerecht dat transparantie van het wetgevend proces essentieel is voor de legitimiteit van de Europese instellingen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Deelt u de mening dat transparantie van de trilogon essentieel is voor het draagvlak van de Europese Unie onder de bevolking? Zo nee, waarom niet? Deelt u de mening van het Gerecht dat burgers om hun democratische rechten uit te kunnen oefenen, het wetgevend proces in de verschillende Europese instellingen in detail moeten kunnen volgen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6, 7, 8

Het kabinet is van mening dat transparantie niet alleen een middel ten behoeve van het functioneren van de democratische rechtsstaat is, maar ook een instrument om begrip en draagvlak voor Europese besluitvorming te bevorderen. Openheid is essentieel voor het vergroten van het vertrouwen en draagvlak voor de Europese instellingen onder de bevolking. Dit geldt ook ten aanzien van trilogon. Het kabinet acht het van belang dat een ieder het wetgevend proces in de verschillende Europese instellingen moet kunnen volgen. Tegelijkertijd is ieder besluitvormingsproces bij een bepaalde mate van beslotenheid gediend. Dat geldt voor zowel de besluitvorming in de nationale als in de Europese context. In de Europese context zijn de juridische kaders waaraan alle EU-lidstaten en instellingen gebonden het uitgangspunt. De inzet van het kabinet ter aanpassing en verbetering van deze kaders is u genoegzaam bekend. Nederland zal zich hiertoe actief blijven inzetten binnen de Raad. Zie tevens het antwoord op de vragen 2 en 10.

³ Kamerstuk 22 112, nr. 2498

Vraag 9

Deelt u de mening dat de toegang tot het wetgevend proces ook zou moeten gelden voor de onderhandelingen tussen de lidstaten over de standpuntbepaling binnen de Europese Raad? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 9

De Europese Raad heeft een zeer beperkte rol in het wetgevingsproces. De Europese Raad is primair verantwoordelijk voor het vaststellen van de politieke agenda en dit proces is volgens het kabinet bij uitstek gediend bij een mate van beslotenheid waarin compromissen kunnen worden gezocht en posities kunnen worden afgetast.

Overigens heeft uw Kamer met de toegang tot het EU-delegates portal wel de mogelijkheid om de voorbereidende documenten voor de Europese Raad in te zien zodat u uw controlerende taak terdege kunt uitoefenen.

Vraag 10

Wat gaat u doen om bij te dragen aan de uitvoering van deze uitspraak van het Gerecht? Wat betekent dit voor de aanpassing van de informatievoorziening vanuit het Nederlandse kabinet aan de Kamer en aan de Nederlandse burger?

Antwoord 10

Het kabinet verwelkomt de uitspraak van het Gerecht in de De Capitani-zaak. Het is een bevestiging van de lijn die Nederland al lange tijd voert ten aanzien van transparantie. Deze inzet is reeds in 2015 verwoord in het op Nederlands initiatief tot stand gekomen non-paper met gelijkgezinde lidstaten. Nederland pleit al meerdere jaren proactief voor meer transparantie in triloggen en, waar mogelijk, actieve openbaarmaking van documenten in het wetgevingsproces.

Ten aanzien van triloggen ziet Nederland bijvoorbeeld een concrete meerwaarde in het actief verspreiden van informatie over de uitkomst van triloggen door de drie instellingen gezamenlijk. Een ander punt waar Nederland op wil inzetten is het vooraf publiceren van de data van de bijeenkomsten. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt in het zogenaamde one-stop-shop IT portal, een ander voorstel uit het non-paper uit 2015. Een dergelijke gebruiksvriendelijke database geeft inzicht in het besluitvormingsproces bij de totstandkoming van Europese wetgeving en de bijbehorende documenten. Het kabinet zal zich proactief blijven inzetten voor de verbetering van transparantie in Europese besluitvorming. Zie ook de kabinetsreactie op het COSAC-paper en de aanbeveling van de Ombudsman in kamerbrieven van 23 februari jl. en 6 april jl.⁴

Vraag 11

Kunt u nagaan hoe in de 26 parlementen welke het COSAC-paper «Opening up closed doors» mede hebben ondertekend deze uitspraak van het Gerecht is ontvangen en welke praktische gevolgen tot uitvoering van deze uitspraak in die landen genomen worden?

Antwoord 11

De Raadswerkgroep Informatie is de geëigende raadsformatie om deze uitspraak te bespreken. Het Raadssecretariaat is verantwoordelijk voor de agendering van die werkgroep. Het COSAC-paper staat inmiddels geagendeerd voor de Raadswerkgroep Informatie van 26 april. De uitspraak van het Gerecht is nog niet geagendeerd en dus ook nog niet in raadsverband besproken. Nederland streeft ernaar de uitspraak van het Gerecht ook aan de agenda van de Raadswerkgroep Informatie van 26 april toe te voegen en zal hier bij het Raadssecretariaat op aandringen.

Vraag 12

Wilt u deze vragen beantwoorden vóór het algemeen overleg Informatievoorziening op 12 april aanstaande?

⁴ Kamerstuk 22 112, nr. 2498; Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1864

Antwoord 12
Ja.